

Een

‘Ever, wacht!’

Damen steekt een hand naar me uit en grijpt mijn schouder vast in de hoop dat ik langzamer ga, dicht bij hem blijf. Maar ik loop verder, ik heb geen tijd te verliezen. Niet nu we zo dichtbij zijn, we zijn er bijna!

Zijn bezorgdheid hangt als een dikke cape om hem heen en wordt er niet minder op als hij zijn pas versnelt om mij bij te benen. Hij verstrengelt zijn vingers met de mijne.

‘Laten we maar terugkeren. Dit is volgens mij niet de juiste plek. Het lijkt er totaal niet op.’ Hij kijkt naar het verontrustende landschap en laat zijn blik dan op mijn gezicht rusten.

‘Je hebt gelijk. Het is echt totaal anders geworden.’ Ik blijf aan de rand staan met een veel te snelle ademhaling en een wild bonzend hart. Even neem ik de omgeving goed in me op voor ik een stap naar voren waag. En nog een kleine stap na de ander, tot mijn voeten zo diep in de dikke, modderige laag aarde wegzakken dat ik de bovenkant niet meer zie. ‘Ik wist het wel,’ fluister ik bijna onhoorbaar. Al hoef ik niks hardop te zeggen zodat Damen me kan horen; we kunnen net zo goed telepathisch communiceren. ‘Het is net als in mijn droom. Het is...’

Hij kijkt me afwachtend aan.

‘Nou, het is precies wat ik verwachtte.’ Ik kijk opzij. Mijn blauwe ogen ontmoeten zijn donkere kijkers en ik houd zijn blik vast; ik wil dat hij ziet wat ik zie. ‘Dit allemaal, alles wat je hier ziet, het is... Het is net alsof het allemaal verandert vanwege mij.’

Hij knielt naast me neer en drukt zijn hand plat tegen mijn rug met de vingers gespreid. Zijn hand maakt langzame cirkelbewegingen over mijn ruggengraat. Hij wil me geruststellen, ontkennen wat ik zojuist beweerde, maar hij slikt zijn woorden in. Het maakt niet uit wat hij zegt – hoe krachtig en logisch zijn argument ook is – hij weet wel beter. Hij weet best dat hij me dit niet uit mijn hoofd kan praten.

Ik heb die oude vrouw toch gehoord? Hij ook. We zagen hoe haar vinger naar mij wees. Hoe haar ogen verwijtend naar mij keken. We luisterden naar het angstaanjagende deuntje van haar griezelige liedje met de geheimzinnige tekst en de melodie die maar blijft hangen.

De waarschuwing die speciaal voor mij bedoeld is.

En nu dít.

Ik zucht als ik het zie – Havens graf, om het zo maar te noemen. De plek waar ik een paar weken geleden nog een diep gat in de aarde groef om haar spulletjes – alles wat nog van haar over was – te begraven. De kleren die ze droeg op het moment dat haar ziel dankzij mij naar Schaduwland vertrok. Een plek die ik als heilig en speciaal beschouwde – nu helemaal getransformeerd, aangestast. De ooit zo rijke aarde is veranderd in natte, zompige modder en de bloemen die ik gemanifesteerd heb zijn nergens te bekennen. Nergens is een teken van leven. De lucht glinstert en gloeit hier niet meer. Het is hier bijna niet te onderscheiden van het duistere deel van Zomerland dat ik eerder per toeval heb ontdekt. Zo somber, zo onheilspellend qua uiterlijk en gevoel dat Damen en ik de enige levende wezens zijn die zo dicht in de buurt durven komen.

De vogels blijven aan de rand vliegen. Het stuk grasland hier in de buurt lijkt te krimpen. Dit alles bewijst wat ik al vermoedde: deze verandering komt door mij.

Als koemest op een klein veldje met onkruid infecteert en be-

schadigt elke ziel die ik naar Schaduwland heb gestuurd dit stuk van Zomerland. Daardoor wordt er hier nu iets tegenovergestelds gecreëerd, een schaduwzijde – een onwelkom yin in het yang van Zomerland. Een plek zo duister, zo somber en anders dan hier, dat er voor magie en manifesteren geen ruimte is.

‘Ik vind het maar niks.’ Damen klinkt gespannen en zijn ogen schieten heen en weer. Hij wil maar wat graag weg hiervandaan.

Ik vind het ook niet prettig en ik zou me net zo goed willen om-draaien en nooit meer achteromkijken. Maar zo eenvoudig ligt het niet.

Een paar dagen geleden was ik hier voor het laatst. Ik weet best dat ik deed wat ik moest doen, dat ik geen andere keus had dan Haven, mijn voormalige beste vriendin, te vermoorden. Toch keer ik steeds weer terug naar deze plek en vraag ik om vergiffenis – zowel voor mijn handelingen als voor die van haar. Maar die korte periode was dus blijkbaar meer dan genoeg om van licht naar donker te gaan. De plek is nu modderig, zompig en kaal. Dat moet betekenen dat ik er iets tegen moet doen. Ik moet zorgen dat dit gebied zich niet verder uitbreidt.

Dat het niet nog erger wordt.

‘Wat zag je precies in die droom?’ Terwijl hij me nauwlettend aankijkt, wordt Damens blik vriendelijker.

Ik haal diep adem en graaf mijn hakken dieper in. De zomen van mijn oude, versleten spijkerbroek hangen in de modder, maar het kan me weinig schelen. Ik kan een nieuwe broek manifesteren zodra we hier weg zijn. Mijn kleren zijn wel het minst belangrijke als ik zo om me heen kijk.

‘Het is geen nieuwe droom.’ Ik draai me om en zie nog net een glimp van verbazing over zijn gezicht glijden. ‘Ik heb ’m eerder gehad. Een hele tijd geleden. Vlak voor het moment dat je besloot me alleen te laten, zodat ik kon kiezen tussen jou en Jude.’ Hij slikt en huivert lichtelijk door die onaangename herinnering. Nou voel ik me rot, want dat was niet wat ik ermee wilde zeggen. ‘Toen was ik er nog zeker van dat de droom van Riley kwam. Ik bedoel, ze kwam er zelf in voor en ze leek ook zo helder en... levendig.’ Ik schud mijn hoofd. ‘Ach, misschien was ze het wel, of misschien

hoopte ik dat alleen maar omdat ik haar zo mis. Maar goed, nadat ze mijn aandacht had, besepte ik dat ze wilde dat ik jóú zag. Die hele droom draaide om jou.’

Zijn ogen worden groot. ‘En...?’ spoort hij me aan, zijn kaak strak en voorbereid op het ergste.

‘En... je zat gevangen in een of andere langwerpige, rechthoekige, glazen box en je vocht om te ontsnappen. Maar hoe hard je je ook verzette, je kon jezelf niet bevrijden. Ik probeerde je te helpen door je aandacht te trekken, want dan konden we het samen oplossen. Alleen leek het alsof je mij niet zag. Ik stond recht tegenover je, met alleen het glas tussen ons in, maar ik had net zo goed onzichtbaar kunnen zijn wat jou betreft. Je merkte niet eens dat ik er was. Je zag gewoon niet wie er vlak voor je neus stond...’

Hij knikt op een manier die aangeeft dat zijn rationele kant, de kant die houdt van keurige verklaringen en simpele oplossingen, staat te trappelen om het over te nemen. ‘Ja, een klassiek droomscenario,’ zegt hij, met een opgetrokken wenkbrauw van opluchting. ‘Echt waar. Het klinkt alsof je vindt dat je niet genoeg aandacht van me krijgt, dat ik niet luister of misschien zelfs...’

Ik onderbreek hem voor hij verder kan gaan met die onzin. ‘Neem van mij aan dat het niet een droom was die je terugvindt in *Het Grote Droominterpretatieboek*. Vannacht, net als de vorige keer, besepte je in die droom dat verzet geen nut had. Toen je je realiseerde dat je daar voor eeuwig vastzat, gaf je het op. Je liet je vuisten zakken, sloot je ogen en verdween. Regelrecht naar Schaduwland.’

Hij slikt en probeert het naast zich neer te leggen, maar dat is tevergeefs. Hij voelt zich net zo geschrokken als ik toen ik het droomde.

‘Vlak daarna verdween alles. En met alles bedoel ik jou, de glazen box, het podium – echt álles. Het enige wat overbleef was een treurig, vochtig stuk aarde dat verdacht veel leek op waar we nu staan.’ Ik pers mijn lippen op elkaar en zie de scène zo helder voor me dat het lijkt alsof ik ermiddenin sta. ‘Dat laatste was nieuw. Ik bedoel, dat zat niet in de oorspronkelijke droom. Maar goed, zodra ik wakker werd wist ik dat die twee dromen met elkaar te maken

hadden, en ook met deze plek. Ik wist gewoon dat ik hierheen moest gaan. Ik moest het met eigen ogen zien. Kijken of ik gelijk heb. Het spijt me dat ik je helemaal heb meegesleurd.'

Ik kijk hem vluchtig aan, zijn warrige net-uit-bedcoupe, het zachte, gekreukte t-shirt, de ingelopen broek – kleren die hij in de gauwigheid heeft aangetrokken, een paar tellen voor ik de gouden sluier van licht liet verschijnen om ons hierheen te brengen. Ik voelde zijn stevige, krachtige armen om me heen glijden en de warmte ervan deed me denken aan die paar uurtjes eerder toen we in bed gingen liggen, dicht tegen elkaar aan kropen en in slaap vielen.

Toen ons grootste probleem Sabines reactie was op het feit dat ik al twee weken niet meer thuis ben geweest.

Hoe ze reageert op het feit dat ik haar letterlijk nam toen ze me waarschuwde niet terug te komen voor ik hulp heb gezocht, hulp die ik volgens haar hard nodig heb.

Ik wil toegeven dat ik hulp kan gebruiken, vooral met alles wat me nu te wachten staat, maar het is niet het soort hulp dat Sabine in gedachten heeft. Het is niet het soort hulp dat je krijgt via een recept, op de bank bij een psychiater of zelfs uit het allernieuwste zelfhulpboek.

Nee, ik heb wel wat meer nodig dan dat.

We blijven nog even staan, starend naar Havens graf. Damens gedachten smelten voorzichtig samen met de mijne en hij herinnert me eraan dat hij er altijd voor me is, ongeacht de gevolgen, ongeacht wat er komen gaat. Ik had geen andere keus.

Door Haven te doden, heb ik Miles gered. En mezelf. Haven kon de macht niet aan, ze heeft alle grenzen opgezocht en overschreden. Toen ik haar onsterfelijk had gemaakt, kwam er een heel nieuwe kant van haar naar boven. Een kant die we niet hadden verwacht.

Daarover zijn Damen en ik het nou oneens. Ik neig meer naar wat Miles zei, vlak nadat ik hem had gered. Dat er niets echt nieuw of verrassend was aan Havens duistere kant, dat ze die altijd al had, dat daar altijd al aanwijzingen voor waren. Als haar beste vrienden deden we ons best die te negeren, ze te laten voor wat

ze waren en alleen naar haar goede kant te kijken. Toen ik haar die avond aankeek en zag hoe haar ogen triomfantelijk fonkelden toen ze Romans shirt in het vuur smeed – mijn allerlaatste hoop op het vinden van het tegengif waardoor Damen en ik eindelijk intiem samen kunnen zijn – toen wist ik het zeker: haar duistere kant had haar goede kant helemaal gewist.

En wat Drina's dood betreft, tja, dat was een kwestie van doden of gedood worden. Zo eenvoudig lag het. Roman is de echte pechvogel, maar dan nog is zijn dood simpelweg een ongeluk geweest. Een tragisch misverstand. Dat weet ik nu wel zeker. Ik weet diep vanbinnen dat Jude zijn slecht getimede actie alleen maar uitvoerde met de beste bedoelingen. Hij bedoelde het goed en wilde het beste voor mij.

Dat heb ik in zijn gedachten kunnen zien.

Langzaam en plechtig komen we overeind en we zijn ons ervan bewust dat hier geen antwoorden te vinden zijn. We kunnen het best de Paleizen van Kennis en Wijsheid proberen en kijken waartoe dat leidt. Maar net als we daar naartoe willen gaan, horen we het. Dat liedje dat ons aan de grond nagelt:

*Vanuit de modder zal het opkomen
En opstijgen naar de hemel vol dromen
Net als jij-jij-jij ook meestijgt*

Damen pakt mijn hand steviger vast, trekt me dichter naar zich toe en samen draaien we ons naar haar om. We zien de lange strengen van haar haar die ontsnapt zijn uit de vlecht op haar rug. De plukken hangen los en zweven rond haar gerimpelde, eeuwenoude gezicht. Het heeft het effect van een griezelige, zilveren stralenkrans. Haar ogen vol staar zijn opnieuw strak op mij gericht.

*Vanuit de donkere, duistere diepte
Kronkelt het omhoog naar het licht
Met als enig verlangen
De waarheid!*

De ware aard, de essentie

Maar sta je dat toe?

Laat je het opkomen, bloeien en groeien?

Of verban je het terug naar de diepte?

Verdoem je zijn vermoede en uitgeputte ziel?

Ze herhaalt het hele liedje, dit keer met extra nadruk op het laatste woord van elke regel. Haar toon stijgt terwijl ze zingt: 'Opkomen... dromen... meestijgt... diepte... licht... verlangen... waarheid... essentie... toe... groeien... diepte... ziel... ziel... ziel...' Dat laatste stuk herhaalt ze keer op keer terwijl ze haar ogen over mij laat gaan, analyserend, observerend, ook al zien ze er nog zo blind uit. Haar knokige, misvormde handen komen omhoog, gevormd tot een kommetje, steeds hoger en haar vingers strekken zich langzaam terwijl er een straal van as uit haar handpalmen omhoogschiet.

Damen grijpt me steviger vast en schenkt haar een dreigende blik, terwijl hij haar waarschuwt: 'Blijf uit haar buurt.' Hij gaat voor me staan en voegt er nog aan toe: 'Blijf daar staan. Kom vooral niet dichterbij.' Zijn stem is beheerst, zelfverzekerd en bevat een onderliggend dreigement dat niet mis te verstaan is.

Als ze hem al gehoord heeft, dan doet ze er weinig mee. Haar voeten blijven in beweging, ze schuifelt voorwaarts en haar ogen staren onafgebroken terwijl haar lippen de woorden van het liedje blijven fluisteren. Vlak voor ons blijft ze staan, vlak aan de rand van het gebied – de plek waar het gras ophoudt en de modder begint – en dan verandert haar stem. Op lagere toon zegt ze: 'We hebben op je gewacht.' Ze maakt een diepe buiging voor me, wat haar vrij soepel en sierlijk afgaat voor iemand die zo... stokoud is.

'Dat heb ik al eerder gehoord,' merk ik op, tot Damens ongehoegen.

In gedachten waarschuwt hij me: Negeer haar! Doe wat ik doe. Ik zorg dat we hier wegekomen.

Als ik zie hoe haar blik van mij naar hem dwaalt, weet ik zeker dat ze die woorden gehoord moet hebben. Het vale blauw van haar oude, beschadigde irissen draait mee in de kassen als ze met haar ogen rolt. Dan zegt ze: 'Damen.'

De klank doet hem verstijven en zowel geestelijk als lichame-lijk bereidt hij zich voor op alle mogelijkheden. Op alles behalve wat volgt.

‘Damen. Augustus. Notte. Esposito. Jij bent de reden.’ Haar piekerige haar wordt opgetild en wappert in een gemanifesteerd briesje dat om ons heen blaast. ‘En Adelina, de remedie.’ Ze drukt haar handpalmen tegen elkaar en kijkt me smekend aan.

Ik kijk van de een naar de ander en kan niet beslissen wat me meer kippenvel bezorgt: het feit dat ze zijn naam weet – zijn volledige naam, inclusief eentje die ik nooit eerder heb gehoord, samen met eentje die anders wordt uitgesproken dan ik hem ken – of de manier waarop Damens gezicht opeens verbleekt en zijn lichaam verstrakt op het moment dat zij hem aanwijst als schuldige.

En trouwens, wie is Adelina nou weer?

De antwoorden die door zijn gedachten kolken verdwijnen lang voor ze zijn lippen bereiken – tegengehouden door de zangerige toon van haar stem als ze zegt: ‘Acht. Acht. Dertien. Nul. Acht. Dat is de sleutel. De sleutel die je nodig hebt.’

Weer kijk ik van de een naar de ander. Ik zie hoe Damen zijn ogen tot spleetjes knijpt, met zijn tanden knarst en een serie onverstaanbare woorden voor zich uit mompelt. Dan pakt hij mijn hand steviger vast en probeert ons allebei uit de modder te trekken – bij haar vandaan.

Hij waarschuwt me niet achterom te kijken, maar ik doe het toch. Een blik over mijn schouder, recht in die oude ogen vol staar, haar huid zo kwetsbaar en doorzichtig dat het lijkt alsof ze van binnenuit verlicht wordt. Haar lippen bewegen zachtjes terwijl ze weer begint te zingen: ‘Acht. Acht. Dertien. Nul. Acht. Dat is het begin. Het begin van het einde. Alleen jij kunt het in gang zetten. Alleen jij-jij-jij... Adelina.’

De tergende woorden blijven hangen, ze achtervolgen ons en jagen ons achterna, net zo lang tot we Zomerland verlaten. Tot we weer terug zijn op aarde.

Twee

'We kunnen het niet zomaar negeren.' Ik draai me om en kijk hem strak aan. Ik weet dat ik gelijk heb, maar ook dat hij dat vast anders ziet.

'Natuurlijk wel. Sterker nog, ik doe het al.' Zijn woorden klinken veel norser dan hij ze bedoelt en in zijn hand verschijnt dan ook meteen een verontschuldiging in de vorm van een enkele rode tulp op een gebogen groene stengel.

Hij geeft me de bloem en ik pak hem vlug aan, breng hem naar mijn neus en laat de zachte bloemblaadjes langs mijn lippen strelen. Ik snuif de bijna onmerkbare geur op die hij voor mij heeft gemanifesteerd. Ondertussen kijk ik toe hoe hij van het bed naar het raam en weer terug ijsbeert. Zijn blote voeten eerst op de stenen vloer, dan op het zachte tapijt, dan weer op de stenen vloer en terug. Ik weet dat er een tweestrijd in zijn hoofd aan de gang is en dat ik vlug moet pleiten voor mijn zaak, voor hij zelf tot een conclusie kan komen.

'Je kunt iets niet zomaar de rug toekeren omdat het raar of vreemd is. Of in dit geval, totaal onaantrekkelijk. Ik meen het, Damen. Geloof me, ik vind haar net zo griezelig als jij. Maar toch weiger ik te geloven dat het niets betekent dat ze ons per ongeluk keer op keer weer weet te vinden. Toeval bestaat niet, dat weet je

best. Ze probeert me nu al weken iets duidelijk te maken. Ik bedoel, met dat liedje, het wijzen naar mij en...' Er loopt een rilling over mijn rug die Damen niet hoeft te zien. Daarom zak ik dieper weg in bed en wrijf over mijn armen om mijn kippenvel te laten verdwijnen. 'In elk geval is het duidelijk dat ze ons iets wil vertellen, een of andere hint wil geven. En, nou ja... ik denk dat we in elk geval moeten proberen uit te vinden wat dat is, denk je niet?' Ik wacht even zodat hij kan reageren, maar ik krijg alleen een koppige nonchalante schouderophaling als antwoord. Hij houdt zijn hoofd vastberaden schuin en verder blijft er een lange stilte hangen terwijl hij uit het raam staart met zijn rug naar me toe. Waardoor ik me bijna gedwongen voel eraan toe te voegen: 'Ik bedoel, wat kan het voor kwaad om dit uit te zoeken? Als blijkt dat ze echt gewoon zo oud, gestoord en seniel is als jij beweert, dan oké. Geen probleem. Niks aan de hand. Maar waarom zouden we ons druk maken over een handvol verloren dagen als we de eeuwigheid vóór ons hebben? En mocht blijken dat ze niet gek is, dan...'

Ik krijg de kans niet die zin af te maken. Hij draait zich om met een gezicht zo betrokken en boos dat ik ineensrimp. 'Wat kan het voor kwaad?' eechoot hij en zijn mond vertrekt zich tot een dunne streep als hij me strak aanstaart. 'Durf je dat nog te vragen na alles wat wij al hebben meegemaakt?'

Ik duw mijn teen in het tapijt. Ik neem dit veel ernstiger op dan hij zich realiseert. Meer dan ik wil laten merken. Diep vanbinnen, intuïtief, wéét ik gewoon dat wat we zojuist hebben meegemaakt meer om het lijf heeft dan hij wil toegeven. Het universum is niet willekeurig. Er is altijd een goede reden voor alles. In mijn hart en in mijn ziel twijfel ik er dan ook niet aan dat die ogenschijnlijk rare, blinde oude vrouw me iets probeert te zeggen wat ik merkbaar moet weten.

Al heb ik geen flauw idee hoe ik Damen dat aan zijn verstand moet timmeren.

'Is dit wat je in onze kerstvakantie wil doen? Als een amateurdetective het raadsel oplossen van een dementerend oud besje? Op zoek naar een diepere betekenis die er – als je het mij vraagt – niet is?'